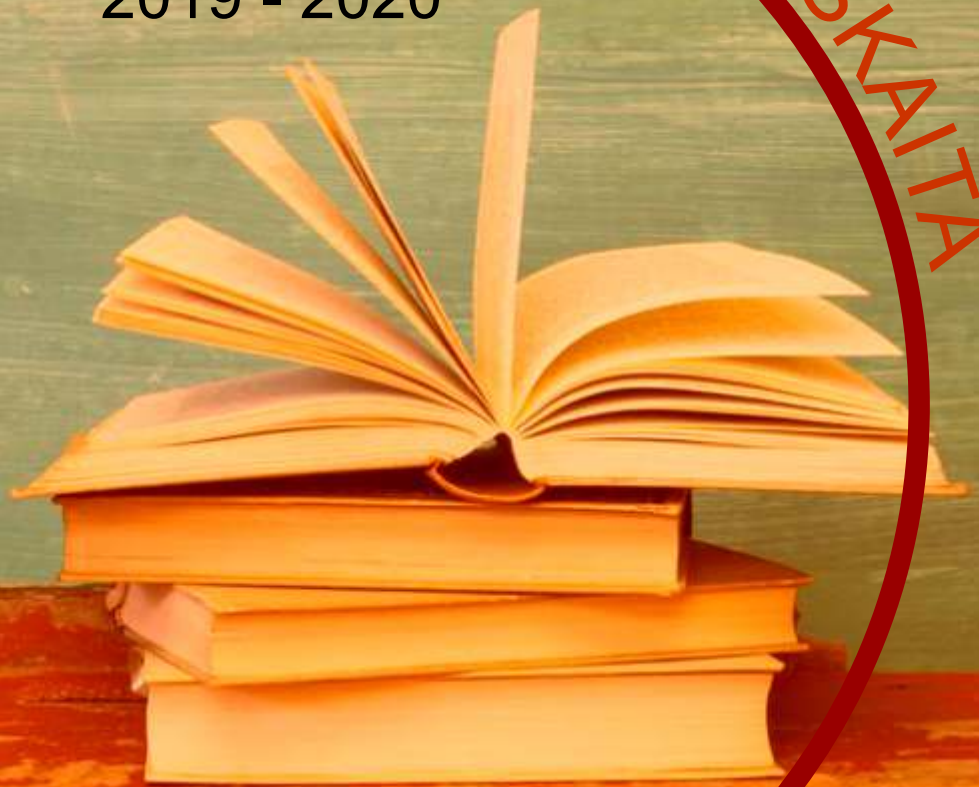

SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATASKAITA

2019 - 2020

Ukmergės Vlado Šlaito
viešoji biblioteka

VADOVO ŽODIS

Gerbiamieji skaitytojai,

Džiaugiamės, galėdami Jums pristatyti pirmąją Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos socialinės atsakomybės ataskaitą už 2019-2020 metus. Ši ataskaita parengta vadovaujantis ISO 26000 standarto rekomendacijomis ir atskleidžia mūsų siekį veikti skaidriai ir atsakingai, ugdant bendruomenėje pagarbą žmogui ir aplinkai.

Du tūkstančiai dvidešimt antraisiais metais Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka minės savo gyvavimo ir veiklos 100-metį. Todėl nieko keisto, kad pastarieji metai link šio jubiliejaus artėjančiai bibliotekai buvo kupini didelių permainų, staigmenų, pokyčių ir iššūkių. Daugiau kaip dvejus metus trukusi ir 2019 metų gruodžio mėnesį baigta pastato renovacija nė vienai dienai neužvėrė durų viešosios bibliotekos lankytojams. Remonto metu apšiltintas pastatas, uždengta nauja stogo danga, šiuolaikiškai suprojektuotos ir suremontuotos vidaus patalpos, įrengti keltuvai neįgaliesiems, sutvarkyta bibliotekos kiemo aikštelė.

2019 m. Vlado Šlaito viešojoje bibliotekoje užregistruotas 4261 vartotojas, per 68 tūkst. lankytojų, kurie pasiskolino apie 130 tūkst. dokumentų. Labai norisi tikėti, kad įžengus į balta šviesa, jaukumu spindinčias, pažangias technologijas ir naują, gerą patirtį, puikias sąlygas mokslui, kūrybinei veiklai ir poilsiui siūlančios bibliotekos patalpas, kiekvienam užgims pasididžiavimo, patriotizmo jausmas. Nes tai – mano! Tai – Jūsų biblioteka ir visi čia sukaupti mokslo, pažangos, išminties turtai yra skirti jums. Įženkime į šį šviesų rūmą šviesiomis mintimis!

Ilgametę istoriją skaičiuojanti rajono biblioteka, pavadinta kraštiečio išeivijos poeto Vlado Šlaito vardu, neša savo misiją kartu su 28 padaliniais. Akivaizdu, kad socialinė atsakomybė yra ne tik bibliotekos misija, tačiau ir kasdienis gyvenimo būdas.

Tikiu, kad socialinės atsakomybės principų taikymas mūsų veikloje padeda mums gerinti organizacijos veiklą, stiprinti jos reputaciją bei sukurti ir palaikyti tamprus ryšius su klientais ir rajono savivaldybe. Socialinė atsakomybė bibliotekoje keičia darbuotojų ir lankytojų požiūrį, skatina bendrumą, kuriamas tęstinumas, stiprėja darbuotojų ir gyventojų motyvacija.

Kviečiu susipažinti su mūsų socialinėmis veiklomis ir linkiu gero skaitymo!

Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos direktorė

Rasa Griškevičienė

**Ukmergės Vlado Šlaito
viešoji biblioteka**

ORGANIZACIJOS PRISTATYMAS

Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka

Organizacijos pavadinimas	Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka
Darbuotojų skaičius	61
Organizacijos veiklos sritys	Bibliotekų veikla, archyvavimo paslaugos, gyventojų informavimas, kraštotyra, sociokultūrinė edukacija, skaitymo skatinimas, informacinio raštingumo ugdymas ir kitos neformaliojo švietimo paslaugos.
Organizacijos misija	Suteikti gyventojams informacijos, elektroninių ir kultūros išteklių prieigą.
Organizacijos vizija	Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka – modernus ir inovatyvus gyventojų traukos centras, nuolat kuriantis bei augantis, išlaikantis krašto savitumą.
Organizacijos tikslai	Tapti modernia, inovatyvia biblioteka, kuri būtų skirta kiekvienam lankytojui; teikti gyventojams profesionalias elektronines ir stacionarias paslaugas bei įtraukti juos į vykdomas veiklas
Organizacijos vertybės	Modernumas, inovatyvumas, kūrybinė laisvė, bendruomeniškumas, profesionalumas.
Su organizacijos veikla susijusios suinteresuotos šalys	Savivaldybė, darbuotojai, tiekėjai, bendruomenė, žiniasklaida, NVO.

ORGANIZACIJOS VALDYMAS

Mūsų organizacija yra valdoma vadovaujantis: Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos nuostatais, Darbo tvarkos taisyklėmis, Priešgaisrinės saugos, saugos ir sveikatos instrukcijomis, Asmens duomenų tvarkymo taisyklėmis.

Bibliotekos veiklos kokybę, darbuotojų ir klientų saugumą užtikrina šie dokumentai:

- Socialinės atsakomybės standartas SA 8000;
- Darbuotojų saugos ir sveikatos standartas OHSAS 18001;
- Kokybės vadybos standartas ISO 9001;
- Aplinkos apsaugos standartas ISO 14001;
- Aplinkosaugos vadybos ir audito sistema EMAS.

Turime patvirtintas darbuotojų atrankos ir pirkimų procedūras, rašytinę politiką korupcijos ir diskriminacijos prevencijai.

Turime patvirtintą organizacijos struktūrą ir aiškius sprendimų priėmimo procesus/struktūrą, yra pasirašomi darbuotojų įgaliojimų delegavimo dokumentai.

Organizacijoje veikia darbuotojų skatinimo/motyvacijos sistema. Taikome papildomas socialines garantijas šiems darbuotojams:

- daugiavaikiams darbuotojams suteikiame pirmenybę pasirinkti atostogų grafiką;
- skiriame papildomą atostogų dieną tėvams, auginantiems 2 vaikus iki 14 m.;
- suteikiame 3 dienų nemokamas atostogas mirus 1-mos eilės giminaičiams.

Priimant svarbius sprendimus organizacijoje dalyvauja šios suinteresuotosios šalys: darbuotojai, klientai, valstybinės (reguliuojančios) institucijos, NVO (nevyriausybinės organizacijos), bendruomenė. Vidinių sprendimų priėmime gali dalyvauti klientai, NVO, darbuotojai (darbo laikas, paslaugos).

Organizacijos vadovai praktikuoja ir skatina etišką elgesį, atskaitomybę ir skaidrumą. Duomenys apie veiklos rezultatus, struktūrą yra viešinami:

- 1) organizacijos interneto tinklalapyje: <http://www.ukmergesvb.lt/>
- 2) organizacijos „Facebook“ paskyroje <https://www.facebook.com/ukmergesvb/>
- 3) Ukmergės rajono savivaldybės interneto tinklalapyje, „Facebook“ paskyroje;
- 4) vietos žiniasklaidoje.

DARBDAVYSTĖS PRAKTIKA

Biblioteka laikosi visų įstatymų reikalavimų gerai darbdavystės praktikai – užtikriname, kad darbo sąlygos atitiktų saugos ir higienos reikalavimus. Užtikriname teisę į profesines sąjungas, organizacijoje efektyviai veikia Darbo taryba, jos posėdžių metu vyksta socialinis dialogas, kuris neša naudą darbuotojams. Bibliotekoje funkcionuoja Lietuvos Bibliotekinių draugijos Ukmergės skyrius.

Bibliotekoje veikia darbuotojų atrankos procedūra, aiškiai apibrėžta ir veikianti darbuotojų vertinimo ir motyvavimo sistema. Vykdomė socialinės gerovės didinimo iniciatyvas: garantuojame darbuotojų teisę į poilsį, laisvalaikį bei pagrįstą darbo laiko apribojimą ir įprastines atostogas, taip pat apmokėjimą už darbą valstybinių švenčių dienomis.

Darbuotojams įrengtos ergonomiškos darbo vietos. Darbuotojus aprūpiname saugos ir sveikatos darbe priemonėmis, periodiškai rengiame saugos ir sveikatos darbe mokymus. Organizuojame darbuotojų sveikatos patikrą jam patogiu metu ar darbo vietoje.

Esant poreikiui ir galimybėms, taikome nuotolinį darbą. Kasmet įgyvendiname ir papildomas skatinimo priemones – darbuotojų, pasiekusių gerus darbo rezultatus, apdovanojimą.

2019 m. kvalifikaciją kėlė 48 viešosios ir kaimo padalinių darbuotojai, t. y. 70,6 proc. darbuotojų. Per metus rajono bibliotekininkams surengti 5 seminarai ir 3 mokymai.

APLINKOSAUGA

Biblioteka stebi ir žino, kokią įtaką organizacijos veikla daro aplinkai ir gamtiniam ištekliams. Organizacija taiko aplinkos apsaugos vadybos standartą ISO 14001, aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą EMAS. Bibliotekoje dirbantys asmenys nuolat informuojami apie aplinkos saugą reglamentuojančius teisės aktus ir jų paisyti.

Kasdienybėje siekiame praktikuoti gyvavimo ciklo požiūrį, kurio tikslas – mažinti atliekas, perdirbti, naudoti pakartotinai. Biblioteka skatina atsakingą elektros, vandens, popieriaus naudojimą. Dokumentus spausdiname dvipusiu būdu, vidiniams poreikiams dokumentus spausdiname ant juodraštinio popieriaus. Panaudotus laikraščius naudojame „Papje mašė“ technikos užsiėmimuose.

Dalyvaujame EPA (Elektroninių paslaugų asociacijos) konkurse „Atsakingas skaitytojas“. Biblioteka yra laimėjusi ne vieną konkursą už atsakomybę, gavusi daiktinius (sėdmaišius, stalą, televizorių) ir piniginių prizus.

Kartu skatinamos ir kitos iniciatyvos, padedančios didinti aplinkosauginį darbuotojų sąmoningumą – vyksta bendruomenės talkos, paskaitos apie ekologiją, atsakingą vartojimą, atliekų rūšiavimą ir t.t.

Bibliotekos darbuotojai patys dalyvauja ir skatina lankytojus dalyvauti akcijoje „Diena be automobilio“.

ŽMOGAUS TEISĖS

Gerbiame tarptautinę žmogaus teisių apsaugą savo įtakos sferoje ir užtikriname, kad neprisidedame prie žmogaus teisių pažeidimų. Darbuotojų teisės yra tiksliai reglamentuojamos darbo tvarkos taisyklėse ir pareigybės nuostatuose. Darbuotojų įdarbinimo atrankos kriterijai yra aiškiai apibrėžti ir objektyvūs. Darbuotojai dalyvauja priimant sprendimus, kurie susiję su jų gyvenimu.

Užtikriname lygias galimybes visiems savo darbuotojams:

- nepriklausomai nuo darbuotojų lyties ar socialinio statuso užtikriname vienodas darbo sąlygas ir vienodą apmokėjimą; mokame teisingą darbo užmokestį ir taikome vienodą apmokėjimą už lygiavertį darbą socialinėms mažumoms priklausantiems ar negalia turintiems darbuotojams;
- turime aiškias nediskriminavimo taisykles, apimančias kilmę, religiją, seksualinę orientaciją.

Sudarome visiems vienodas galimybes būti pakeliamiems darbe į atitinkamas aukštesnes pareigas, atsižvelgiant į darbo stažą ir kompetenciją.

Užtikriname darbuotojų teisę į poilsį, laisvalaikį bei pagrįstą darbo laiko apribojimą ir mokamas įprastines atostogas, taip pat apmokėjimą už darbą valstybinių švenčių dienomis.

Biblioteka pritaikyta žmonėms, turintiems judėjimo negalią.

Biblioteka dalyvauja projektuose, skatinančiuose sveiką gyvenimą, organizuojame sportines veiklas darbuotojams: žygiai dviračiais, orientacija, vietos turizmas.

SAŽININGOS VEIKLOS PRAKTIKA

Biblioteka siekia būti socialiai atsakinga ir sąžininga bendruomenės narė. Turime aiškia ir skaidrią viešųjų pirkimų procedūrą, prioritetą teikiame tiekėjams, praktikuojantiems sąžiningą ir pagarbią darbdavystę.

Sąžiningai elgiamės su tiekėjais: mokame sąžiningą kainą, laiku atsi-skaitome, sprendžiame iškilusias pro-blemas.

Sąžiningai elgiamės su vartotojais: teikiame nedviprasmišką informaciją, laikomės įsipareigojimų, sprendžiame iškilusias problemas.

Analizuojame vertės/tiekimo gran-dinę su tikslu užtikrinti, kad taikomi įkainiai yra pakankami tiekėjams vykdyti savo socialinius įsipareigojimus.

Gerbiame nuosavybės (turto) teises – mokame sąžiningą kainą už įsigijamą ar nuomojamą turtą.

Yra atliekamas nepriklausomas organizacijos veiklos auditas.

KLIENTŲ (IR PRODUKTŲ/PASLAUGŲ) KLAUSIMAI

Biblioteka sudaro galimybę (teikia paslaugas):

- skaityti knygas, laikraščius, žurnalus bibliotekoje ir skolintis į namus;
- skaityklose naudotis informaciniais leidiniais (enciklopedijomis, žodynais, žinynais, garso ir vaizdo dokumentais);
- gauti informaciją įvairiais klausimais žodžiu, raštu, telefonu, elektroniniu paštu; naudotis "Klausk bibliotekininko" paslauga;
- užsakyti ir rezervuoti knygas internetu;
- susipažinti ir naudotis informacijos paieškos šaltiniais (katalogais, kartotekomis, informaciniais leidiniais, elektroninėmis duomenų bazėmis); mokytis informacinio raštingumo;
- naudotis bibliotekos prenumeruojamomis duomenų bazėmis;
- lankytis bibliotekos organizuojamuose renginiuose;
- nemokamai gauti skaitytojo pažymėjimą.

Kitos paslaugos:

- Dokumentų kopijavimas ar spausdinimas lazeriniu spausdintuvu;
- Dokumentų skenavimas;
- Spausdintų dokumentų įrišimas;
- Kompiuterių klasės nuoma su įranga;
- Edukacijų erdvės nuoma (be įrangos);
- Salės su vaizdo ir garso įranga nuoma konferencijoms, seminarams, susitikimams;
- Bibliografinių sąrašų ir rodiklių sudarymas bei redagavimas pagal individualią užklausą;
- Tarpbibliotekinio abonemento paslaugos.

Bibliotekos paslaugų kokybę reglamentuoja ISO 9001 vadybos kokybės standartas, klientų aptarnavimo standartas. Įgyvendindami šiuos standartus, analizuojame klientų ir kitų suinteresuotųjų šalių poreikius, įvertindami savo kompetenciją ir paslaugų suteikimo galimybes.

Taikome priemones grįžtamajam ryšiui iš klientų gauti – vykdome klientų aptarnavimo tyrimus, apie mūsų paslaugų kokybę teirujamės bendraudami gyvai, telefonu ar elektroniniu paštu. Analizuojame klientų pateiktus duomenis, pastebėtus neatitikimus ir imamės veiksmų juos kuo greičiau pašalinti.

Reguliariai supažindiname darbuotojus su organizacijos kokybės tikslais ir įsipareigojimais, organizuodami praktinį mokymą ir skatindami kelti kvalifikaciją, nuolat akcentuojame kiekvieno darbuotojo asmeninę atsakomybę teikti kokybiškas paslaugas, ugdydami jų sąmoningumą ir tobulėjimą.

Komunikacijos ir reklamos srityse laikomės sąžiningos rinkodaros principų. Vartotojams perteikiamos žinutės kuriamos atsakingai, remiantis faktais, neleidžiant atsirasti neaiškumams ar dviprasmybėms.

Biblioteka garantuoja visų klientų duomenų apsaugą ir privatumą. Tai įpareigoja daryti vadovų patvirtintos ir veikiančios klientų duomenų apsaugos taisyklės, klientų aptarnavimo standartas.

Nuolat tobuliname finansinių, materialinių ir žmogiškųjų išteklių vadybą, identifikuojame ir valdome rizikas bei su tuo susijusias grėsmes. Esame įsipareigoję atitikti keliamus reikalavimus ir nuolat tobulinti kokybės vadybos sistemą.

Viešoji biblioteka dalyvauja ilgalaikiuose projektuose „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“ bei „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“. Vartotojams visus metus bibliotekose vyko mokymai, kaip naudotis kompiuteriu, dirbti su rinkmenomis (dokumentais), dirbti su tekstų rengyklės programa MS Word, naudotis naršykle, interneto ištekliais.

Gyventojams vyko akcijos „Saugesnio interneto savaitė“ mokymai, transliacijos. 2019 m. bibliotekų mokymuose dalyvavo 11193 lankytojai, jiems suteikta 7868 val. įvairių konsultacijų, vyko grupiniai ir individualūs mokymai. Iš jų: Viešosios bibliotekos mokymuose dalyvavo 5512 lankytojų, jiems suteiktos 6108 val. mokymų bei konsultacijų.

Lankytojai buvo konsultuojami, kaip rasti reikalingą informaciją įvairiuose elektroniniuose kataloguose (Vlado Šlaito viešosios bibliotekos kompiuterinis katalogas, LIBIS Suvestinis katalogas, Nacionalinės bibliografijos duomenų bankas (NBDB), Lietuvos periodinės spaudos bibliografinė straipsnių bazė: 1994–2002 metų archyvas, LNB kortelių vaizdų katalogas, Virtuali elektroninio paveldo sistema (VEPS) arba E. paveldas). Bibliotekos lankytojai buvo individualiai apmokomi ar konsultuojami įvairiais kompiuterinio raštingumo klausimais: darbas kompiuteriu, informacijos paieška internete, rastos informacijos spausdinimas ar įrašymas į įvairias laikmenas, elektroninis paštas ir kt. klausimais.

Bibliotekos lankytojų mokymuisi skirti ne tik kompiuteriai, bet ir įvairūs technologijų įrenginiai – 3D spausdintuvas, dronai, mikrokompiuteriai. Bibliotekoje ir padaliniuose organizuojami įvairaus pobūdžio renginiai, parodos, edukacinės programos, knygų pristatymai, seminarai, kurių metu skatiname bendruomenę aktyviai dalyvauti renginiuose. Viešajai bibliotekai suteiktas kultūros pasas, lankytojai dalyvaudami knygų skirtukų kūrimo ir kt. edukacijose supažindinami su knygų skaitymo kultūra, atsiradimo istorija ir raida, supažindinami su knygos dizainu, bibliotekoje rengiamos ekskursijos, žaidžiami interaktyvūs žaidimai.

RYŠIAI SU BENDRUOMENE

Bibliotekos darbuotojai yra savanoriaujančio jaunimo mentoriai, skatina savanorius prisidėti vykdant įvairius užsiėmimus, mokant anglų kalbos, integruoja į kultūrinę veiklą. Viešosios bibliotekos specialistai teikia konsultacijas padaliniams darbuotojams LIBIS SAP ir kitais klausimais. Naujai pradėjusiam dirbti padalinio darbuotojui priskiriamas gretimo padalinio darbuotojas, kuris padeda įvairiais darbo klausimais.

2019 m. rajono bibliotekose surengta 1749 renginiai, iš jų 373 parodos. Vidutiniškai vienas kaimo padalinys parengė per 53 renginius. Per metus bibliotekų renginiuose apsilankė 31379 lankytojai. Renginiai buvo skirti valstybinėms šventėms, rašytojų, kitų žymių žmonių sukaktims paminėti, lietuvių kalbai. Vyko susitikimai su knygų autoriais, naujų leidinių pristatymai bei kiti renginiai („Nacionalinė bibliotekų savaitė“, „Šiaurės šalių literatūros savaitė“, „Metų knygos rinkimai“, „Vasara su knyga“, žaidimo „Protų mūšis“ turnyrai ir pan.), rengiamos įvairios parodos, edukaciniai užsiėmimai, popietės, rytmečiai, garsiniai skaitymai, poezijos vakarai, biblioterapijos renginiai, mugės.

Valstybinių, kalendorinių švenčių, reikšmingų sukakčių ir kitomis progomis bibliotekose buvo organizuojami literatūriniai, muzikiniai, pažintiniai, edukaciniai renginiai, sudaryta galimybė nemokamai naudotis interneto ryšio paslaugomis, mėgstantys knygas ir bendravimą galėjo savanoriauti, stebėti tiesiogines transliacijas, tobulinti skaitmeninius įgūdžius, dalyvauti kompiuterinio raštingumo mokymuose.

Bibliotekoje vykdomi kompiuterinio raštingumo mokymai Užimtumo tarnyboje besilankantiems gyventojams, Trečio amžiaus universiteto lankytojams. Biblioteka palaiko ryšius su bendruomenėmis rengiant ir vykdant projektus rajone, bendradarbiaujame su Ukmergės kultūros centru, Ukmergės kraštotyros muziejumi, Japonijos, Kinijos, Ukrainos, Lenkijos ir kt. šalių ambasadomis. Dalyvaujame Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bei kitų bibliotekų projektuose. Bendradarbiaujame su Vilniaus universitetu pristatant rašytinį paveldą visuomenei, dalyvaujame jų mokymuose.

Viešoji biblioteka ir kaimo padaliniai glaudžiai bendradarbiauja su miesto ir rajono švietimo (darželiais, mokyklomis) bei kultūros įstaigomis (kultūros centru ir jo filialais rajone), rajono literatais, tautodailininkais, Vaikų dienos centrais, seniūnijomis, Kraštotyros muziejumi, Meno mokykla, kurie yra renginių pagalbininkai ir lankytojai. Bendradarbiaujame Lietuvos aklujų bibliotekos Ukmergės filialu, Deltuvos krašto almanacho „Eskizai“ darbuotojais, su kuriais kartu vykdome renginius, publikuojame publikacijas.